

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.

Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —

Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 44

Sobota, 30. maja 1936

Leto XI

Pred močno vlado v Franciji

Blumova vlada pride 5. junija na krmilo

Z volilno zmago ljudske fronte v Franciji so sprejele te stranke tudi odgovornost za notranjo in zunanjo politiko države. Zaraditega tudi toliko ugibanj, upanja in bojazni obnem, kakšna bo nova vlada. Predpogoj je, da bo načelno močna in demokratična v pravem pomenu besede, to je, da se bo demokratično sporazumela o vseh programatičnih točkah, ki so itak obsežene v skupnem volilnem programu.

Obe najmočnejši stranki, socialistična in radikalnosocialistična, bosta tvorili glavno ogrodje režima.

Pri sestavi vlade se ozira Leon Blum predvsem na strokovnjake,

čeprav so le navadni državljani ali delavci.

V vlado vstopi Vincent Auriol, ki je finančnik; tehnik Charles Spinasse, ki je že delal v Fordovih tovarnah v Ameriki; župan Lebas v Rouenu; odvetnica Picard. V vladi bodo

tudi zastopani delavci in obrtniki. Med delavci se zlasti imenuje Julien Racamond, ki je pekovski pomočnik. Istotako pridobiva Blum Leona Jauhauza za vstop v vlado. S tem bo dobila francoska vlada tudi po svoji sestavi demokratičen značaj.

Podržavljenje vojne industrije

V »Populaire« piše glavni tajnik francoske socialistične stranke, Paul Faure, da bo francoska republika na socialistični predlog izdelavo vojnih pomočkov nacionalizirala. Socialisti v tem oziru ne bodo popustili ter bi se s samo kontrolo ne

mogli zadovoljiti. Nikar naj ne prihajajo k nam z opozarjanjem na previdnost, ker bi pomenila umik in kapitulacijo v tem vprašanju. Volilne obljube so navadno hitro splahnele. V bodoče pa bodo obljube izpremenjene v zakone.

Kaj je s Podunavjem?

Tri zahodne velesile Italija, Francija in Anglija so sklenile v Stresi, da skličejo maja meseca 1935 podunavsko konferenco. Vojna v Afriki in drugi mednarodni zapletljaji so povzročili, da te konference ni bilo. Takrat je bila med velesilami soglasnost, da je razmere v Podunavju treba urediti. Prišla pa je vojna in sankcije, ki so močno zrahljale načrt veselil. Neobhodno potrebno je, da se za to odločijo vlade podunavskih dežel same. Čim se je načrt veselil izjalovil, bi morali podunavski narodi pričeti novo politiko konsolidacije Podunavja, ker imajo vendar skupne gospodarske in politične interese. Izpočetka bi zadostovala svobodna politična in gospodarska interesna skupnost. Ta realno obstoja in jo je treba le izvesti. Žal se zanašata še vedno, zlasti Avstrija in Ogrska, na rimski pakt, dočim je mala antanta za rešitev podunavskega problema v tej smeri. Mala antanta je celo ponovno izjavila, da bi sodelovala v Podunavju eventualno v okviru rimskega pakta.

Podunavski problem obenem ogroža izzivalna politika Nemčije, ki se ji hoče pridružiti Italija, da si sporazumno z njo zagotovi sferni vpliv v srednji Evropi.

Rešitev podunavskega problema je predvsem zadeva prizadetih držav in narodov, ki morajo vedeti, da jih bo zajel sosednji imperijalizem. Če ne pristopijo čimprej k realni politiki zblizanja in iskrenega sodelovanja.

Dobički vojne industrije

»Narodni Osvobodenci« opozarja na borzne spekulacije z akcijami orožne industrije. V članku navaja kot zgled municijsko tovarno Sellier & Bellot v Pragi, ki je na svoji zadnji seji razdelila 27.5% dividende, to je 55 Kč od delnice (lani 50 Kč). Pripomniti je pa treba, da je ta družba ob stabilizaciji razdelila med delničarje 45.000 delnic gratis, ter je s tem dvignila temeljni kapital od 9 na 18 milijonov Kč. Delničarji so dobili torej letos prav za prav 55% (lani 50%) dividendo, tako, da je družba v dveh letih izplačala več dividend, kakor je vplačala kapitala. V tem pa še ni započetih 45.000 gratis delnic, ki veljajo danes na borzi vsaka 2300 Kč. Tu ima država pač vir, ki ga lahko črpa iz oderuških dobičkov.

Demokracija v Bolgariji

»Prager Presse« poroča: Sofijski dopisnik lista »Kurier Warszawski« poroča iz Bolgarije:

»Bolgarska ustava iz leta 1879. je jako liberalna in nudi narodu mnogo garancije za udeležbo pri vladanju. Državni prevrat Georgijevov v maju 1934 je to ustavo ukinil in od takrat v Bolgariji ni več parlamenta in strank, in delovanje vlade ni podrejeno kritiki. To dejstvo žali kar najbolj demokratični čut bolgarske družbe. List »Zora« je nedavno pisal, da si bolgarsko ljudstvo ne bo dalo pod nikakršnim pogojem vzeti pravico svojega glasu

in svobodne volitve svojih zastopnikov. Drugi listi, kakor »Mir« in »Slovo«, ki predstavljata mnenje najbolj patriotskih in najbolj prosvitljenih skupin v javnosti, poudarjata enako neprestano, da je potreba parlamentarno ustavo končno zopet obnoviti ter omogočiti ljudstvu, vplivati na usodo dežele.«

Nedavno se je že pripravljala obnova ustave v Bolgariji, toda dobili so zopet moč začasno ljudje diktatorskih manir.

Španski socialisti apelirajo na enotnost delavstva

Španska socialistična delavska stranka je objavila v svojih listih manifest o svoji politiki ter apel na komunistično stranko, da sprejme politiko stranke ter se priključi sodelovanju.

Taktika španskih socialistov se bistveno ujema, kakor je posnemati, s taktiko francoskih in nordijskih delavskih strank ter s politiko angleške delavske stranke.

V Belgiji sestavljajo novo vlado

Po volitvah v Belgiji so socialisti najmočnejša politična stranka v parlamentu. Dosedanji predsednik vlade von Zeeland je podal demisijo vlade. Socialisti izjavljajo v »Peuple«, da so pripravljeni sodelovati tudi v novi vladi. Vandervelde pa ne želi pre-

vzeti predsedstva vlade. Sestava vlade je mogoča brez daljnjih komplikacij, če se zopet sestavi iz treh najmočnejših strank. Koalicija bi v tem primeru sestajala v glavnem iz socialistov, katolikov in liberalcev.

Mussolini ima dve železi v ognju

Londonski liberalni »News Chronicle« poroča iz Rima, da Mussolini išče zaveznika. Prijeten bi mu bil tudi Stalin. V Moskvi tej zvezi niso naklonjeni, ker bi radi izolirali Nemčijo, ter sklenili z Italijo kolektivno

varnostno pogodbo.

Na drugi strani se pa Mussolini tajno pogaja z Anglijo zlasti glede Abesinije in nedvomno tudi glede politike v Evropi. Radovedni smo, če ne bodo Angleži zopet prepočasni?

Gverilska vojna v Palestini

V Palestini je nastala prava gverilska vojna proti Židom. Neprestano se nadaljujejo krvavi boji med oboroženimi arabskimi tolpmi in angleškim vojaštvom. Arabci vrše raz-

ne terorske akcije: rušijo naprave, uničujejo žetev itd. Oboroženi so celo z bombami. Angleži sumijo, da je upor posledica italijanske propagande med Arabci.

Bolivija pod novo vlado

Uporniki v Boliviji so pozvali polkovnika Torroja domov, da je prevzel predsedstvo vlade. Novi predsednik vlade je izjavil v parlamentu: »Nova vlada bo izvrševala vse

mednarodne pogodbe ter v notranje-političnem zahtevala red in spoštovanje socialističnega režima, ki je bil osnovan.«

„Slovenec“ v šestih, osemnajstih in 48 urah

Že nekočkrat smo pokazali, kako slavni »Slovenec« ob različnih časih različno piše, kako samega sebe bije po zobeh, kako enkrat povzdiguje do neba g. Jevtiča, da ga drugič spet trešči ob tla, kako je danes poln fraz o socialnem usmiljenju, jutri pa že za koncentracijska taborišča brezposelnih delavcev, kako poje slavo-speve fašizmu, da se že naslednji dan navdušuje za demokracijo, kako je zahteval tajne volitve, pa je že čez leto dni povečeval JNS-arski sistem javnih volitev kot najboljši, kako je pred leti proslavljal slovansko Rusijo, da je vstopila v zvezo narodov, pa je potem to slovansko Rusijo proglasil za samo satansko delo, proti kateremu se mora združiti vse človeštvo, skratka pokazali smo vso nedoslednost in kameleonstvo »Slovenčevega« pisanja.

Vso to politično neresnost gospode okrog »Slovenca« smo do zdaj smatrali za posledico njihovega političnega konjunkturstva in izvajanja znanega njihovega načela, da se morajo za dosego njihove nadvlade uporabljati vsa sredstva od najhujše demagogije do najbolj prevejanega in krutega nasilja.

Toda zadnje dni smo ugotovili, da so gospodje pri »Slovencu« izgubili sploh vsako merilo, vsako duhovno ravnotežje, da v eni in isti številki, da v teku 24 ur o eni in isti stvari izrekajo popolnoma nasprotujoče si sodbe, da begajo vedno redkejši vrste svojih somišljenikov zato, ker so sami zbegani.

Bile so volitve v Belgiji. Pri teh volitvah so se prvič v precej močnem številu pokazali belgijski fašisti, ki so pridobili mnogo klerikalnih glasov in oslabil klerikalno stranko za 16 mandator, tako da so zdaj tudi v Belgiji socialisti najmočnejša stranka.

Kako naj »Slovenčarji« razložijo svojim bralcem to nazadovanje, zmedenost in razbitost belgijskih klerikalcev? Res težaven posel, pri katerem so Kopitarjevci popolnoma odpovedali. Samo pogledajte!

Katoliška cerkev proti reksistom.

»Poned. Slovenec« 25. t. m. je pisal o belgijskih fašistih, ki se imenujejo reksiste (rex = kralj) dobesedno to-le:

»Razni... škandali so povzročili, da so se med mladimi katoličani našli navdušeni pristaši novega gibanja, ki nosi ime »Rexistov« in ki ni nič drugega, kakor posnetek fašizma, nekoliko prepleškan s katoliškimi frazami. Belgijski episkopat (škofje, n. op.) je prepovedal udeležbo pri političnem gibanju »Rexistov« vsem duhovnikom ter s tem označil pokret, da ga boljše ni mogel.« (podčrtali mi.)

Rexisti podobni gibanju dr. J. Ev. Kreka!

Opoldanska izdaja »Slovenca« pa isti dan 25. t. m. piše o reksistih že popolnoma nasprotno:

»Rexisti se priznavajo za dosledne katolike... Torej je treba to gibanje postaviti skoraj v isto vrsto, kakršni so bili nekdanji krščanski demokrati ali radikalni krščansko-socialistični pokreti... Pri nas n. pr. je bilo temu v nečem podobno Krekovo mlado gibanje proti šuštersčiču.« — Belgijski šuštersčič naj bi bil v tem slučaju dosedanji belgijski klerikalni ministrski predsednik Van Zeeland, ki ga pa »Poned. Slovenec« istega dne

označuje za odločnega »krščanskega demokrata«, ki mu nasprotujejo nazadnjakarji v kat. vrstah!

Rexisti niso Krekovi, temveč hitlerjevci!

18 ur kasneje pa piše »Slovenec« z dne 26. t. m. o reksistih spet to-le: »Kot narodni socializem v Nemčiji, tako hočejo tudi oni samo eno, oblast, a oblast z vsemi sredstvi... Najprej oblast z vsemi sredstvi, vso oblast, nedeljeno, totalno.« (podčrtali mi).

Živijo reksisti!

Na koncu istega uvodnika izraža isti »Slovenec« svoje veselje nad napredkom reksistov in nazadovanjem klerikalcev, ko pravi: »Fronte postajajo jasne. Vmesna polja se praznijo. Tam so udobno životali razni mešetarji... Danes izginjajo in beže na vse strani.« Končno namigujejo, da bodo reksisti proglasili vse nasprotnike za komuniste in obračunali z njimi po že znanem receptu. Zato se končuje »Slovenec« uvodnik: »Čim prej bo vmesna polja očiščena raznih posrednikov... tem boljše.« Razumemo to fašistično načelnost, dragi gospodje!

Se malo potrpljenja, dragi bravci! Kajti z »Rexom« še ni popolnoma končana »Slovenčeva« zgodba. Kakor z »Rexom« jo je »Slovenec« v teh 48 urah imenitno fural tudi s komunisti. Napram socialistom je ostal vseh 48 ur dosleden, to mu moramo priznati. V vseh štirih izdajah je rabil proti socialistom psovke, ki jih najdete v starih komunističnih leksikonih.

Torej, kakor je »Slovenec« že nekaj desetletij dosleden v svojem sovražstvu do socializma, tako je ohranil to doslednost tudi v teh kritičnih 48 urah.

Vse drugače jo je pa vozil napram komunistom. Do zdaj smo večkrat brali v »Slovencu«, da je komunizem posuroveli materializem in da komunizem napreduje tam, kjer ljudje postanejo materialisti in jim primanjkuje vere in idealizma, klerikalizem pa da nasprotno izvira iz idealizma. »Poned. Slovenec« pa podaja popolnoma nasprotno razlago, s katero dvomimo, da bi se strinjal naš episkopat. »P. Slov.« 25. t. m. 1936. leta piše namreč o komunistični stranki lastoročno to-le:

»Navzlic besni propagandi, ki je plačana od Kominterne, nima nikjer uspehov... Belgijski človek je velik... materialist. Komunizem za takšno ljudstvo ni. Vzbuja posmeh!«

Opoldanska izdaja »Slovenca« isti dan je pa že zasuknila jadra in menda v spoznanju, da taka sodba o nemoči komunistov ni koristna za znano »Slovenčarsko« narolo ob občinskih volitvah: Rim ali Moskva — v tem spoznanju že proslavlja »Slovenec« čez 6 ur veliko komunistično zmago, kakor da bi komunisti dobili 70 mandatov, pa socialisti 6.

Pa naj še kdo reče, da »Slovenec« ni najresnejši katoliški politični časopis v Evropi!

Prيره se načrt zakona o poselskem redu. V državi nimamo enotnega poselskega reda. Najnovejši je oni v dravski banovini iz leta 1921., drugi so iz srede prejšnjega stoletja, za nekatere pokrajine ga pa sploh ni. Enotna ureditev zaščite poslov v državi je zato nujna.

Definicija pojma posla, vsaj z delavskega vidika, se nam ne zdi povsem lahka. Posli opravljajo hišna, domača, poljedelska in druga dela. Ta dela opravljajo redoma po službenih pogodbah, tudi pa le v postranski zaposlitvi redno ali neredno ali z delno zaposlitvijo. Imamo torej stalne posle in nestalne. Posli so tudi trgovinski, gostilničarski, tovarniški in drugi, ki opravljajo postranska, nekvalificirana dela. Krog poslov je torej jako velik po veljavnih pojmi. Toda z modernizacijo življenja je nastala tudi med vsemi tremi vrstami poslov razlika. Eni so ostali posli, eni so pa že kvalificirani delavci po vsem svojem bistvu in značaju uporabljani dela. To upošteva deloma že socialno zavarovanje in delavsko varstvo, ki jih zavaruje in ščiti. Pojem posla se je z razvojem družabnega življenja sam razčistil in bi bilo napačno, če bi metali v poselskem redu vse pred sto in dvesto leti označevane posle v en koš. Posli v obrti, trgovinah, industrijskih obratih ali takozvani delavci ali hlapci se ne štejejo več med posle, čeprav so po svojem službenem značaju posli, dočim naj bodo domače vzgojiteljice, kuharice, hišne pomočnice, ki opravljajo bolj kvalificirano delo, še vedno posli. Seveda ne gre tu za naslov, gre marveč za javnopravne pravice, ki jih ima drugo delavstvo.

Pojem posla je prenešen iz dobe primitivnega gospodarstva v današnjo dobo, to je, večinoma agrarnega gospodarstva prejšnjih stoletij, ki pa ne odговarjajo današnjim socialnim razmeram več. Razmer poslov v moderni meščanski družbi so danes drugačne. Prvotni posel je ostal le še v poljedelstvu (razen v industrijskem). Po obratih, v mestih sploh, pri rodbinah je pa postal navadni mezdni delavec, ki dejansko nima nič več opraviti z naravnim gospodarstvom. Svoj poklic ima, po praksi svojo kvalifikacijo, ki je enakovredna kvalifikaciji delavca, nameščenca itd. Njegov poklic je njegov kruh in prodaja svojo delovno silo prav tako kakor obrtni, industrijski delavec ali tudi inteligent z visoko šolsko izobrazbo. Če ima preskrbo obenem v hiši, je to v zvezi z načinom službe. Zato je popolnoma opravičeno, da smatramo stalne hišne posle vseh vrst le kot kvalificirano osebo, ki je enakovredno kakor vse drugo kvalificirano in nekvalificirano obrtno in industrijsko delavstvo.

Zaradi novih razmer spada to delavstvo (posli) pravzaprav pod določbe obrtnega zakona in ostale socialnopolitične zakonodaje, ker za določitev pojma zaposlitve ne more biti merodajen naslov, ampak dejansko delovno razmerje in socialne razmere, ki jih danes imamo. Med posle bi mogli šteti le nestalne ali pomožne posle, kakor so strežnice, snažilke ali dninarji, ki so zaposleni od slučaja do slučaja ali v postranskem poslu.

S tem smo označili načelno stran poselskega vprašanja s trditvijo, da redni »domači posli« spadajo pod tiste zakonite določbe, kakor obrtni in industrijski delavci, ozir. mezdni ljudje sploh.

Nepravilno pa je, če načrt dovoljuje izjemoma zaposlitev poslov že z dvanajstim letom starosti, če to zahteva socialni položaj bodočega posla. Kako naj se to opravičuje? Tudi med posli je nezaposlenost. Mi zahtevamo zvišanje na 16 let, da mladina ne bi delala toliko konkurence in ne pohajkovala. Tu se pa naj otroka pošilja v službo, da jo dobe dorasli težje. Ni pa to še vse. Otrokom je treba poskrbeti za vzgojo, če so zapuščeni. To nalogo imajo javne korporacije in oblasti.

Oddajanje otrok v službo z dvanajstim letom je zanje moralno in kulturno nevarnost, ki jo mora imeti tudi najbolj naiven laik.

Otroka naj se ne meče v vrtinec življenja neizkušenega, praktično popolnoma neizvežbanega. Kje naj dobi tak otrok najprimitivnejšo vzgojo, ki je do dvanajstega leta naravno ni mogel dobiti? Kdo ve, kaj bo iz njega,

kako si bo mogel ustvariti svoj nazor o praktičnem življenju? Zato spadajo taki otroci v vzgajališča, v šolo, da jih tam vzgojitelji pripravijo praktično in teoretično za življenje. Sploh bi bilo treba uvesti povsod, kjer je le mogoče, za takozvane mladostne posle, posebne tečaje ali šole, kjer bi dobivali kulturno in strokovno izobrazbo, ki jo potrebujejo v življenju. Tudi delavstvu ne more biti vseeno, kako se usposobi za življenjske boje ta del delavstva. To poudarjamo, ker ne smemo zreti na posle kot manjvredno sodrgo, ampak kot enakovredne sotrpine. Dvigniti se hočemo in dvigniti druge.

Če tega ne bi hoteli, potem je vse govorenje in pisanje o bodočih ženah in materah, o bodočih možeh le farizejska fraza.

V podrobnosti načrta ne moremo zariti, ker smo hoteli poudariti le glavno načelo, da domači stalni posli absolutno spadajo pod obrtni zakon in bi morale zanje veljati njega določbe, ker domači posli niso ne po kvalifikaciji in ne po delu delavci neke druge vrste, slabše vrste.

Za posle, kakor za vse delavstvo pa je uvedba starostnega zavarovanja eminentna nujnost. Posli morajo dalje ostati svobodni, nuditi si jim mora počitni dan v tednu, delovni čas absolutno ne sme presežati 14 ur dnevno, vpoštevši primeren opoldanski odpočitek. Dovolj bi bil sicer 12 urni delovnik. Ne sme se poslom omejevati svobode sicer, da lahko vrše svoje družabne ali moralne dolžnosti. Kopa podrobnosti je še, ki bi je lahko poudarili.

Prav postranskega pomena pa bi bile za posle starokopitne pomočniške izkušnje, ker je najboljša izkušnja praktična usposobljenost, kakor nam itak dokazuje vsakdanje življenje.

S tem smo povedali, da so posli delavci in delavke, na katere ne smemo zreti s srednjeveškimi fevdalnimi očmi. Naše pripombe obdelavajo problem v celoti in v tem duhu naj se tudi napravi poselski red, ki se pripravlja.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, izpolni svojo dolžnost!

Poljske razmere

Stavka lvojskih mestnih nameščencev in delavcev. — Stavkovni odbor v zaporu.

Stavko lvojskih (Lemberg) mestnih nameščencev in delavcev je po štirih dneh oblast zatrla s tem, da je zaprla 27 članov stavkovnega odbora.

Delavci so zahtevali izboljšanje plač. Mestna občina je pa najela stavkokaze. V nedeljo je župan odpovedal vse kolektivne pogodbe in po aretaciji vodstva stavke je delavstvo sklenilo nastopiti delo. Dosegli

so delavci kljub temu desetodstotno zvišanje plač. — Tako poročajo uradno.

Beck v Beogradu

Poljski zunanji minister Beck je te dni obiskal Beograd. Obisk je vrnil. Vendar more imeti obisk tudi politični značaj vsaj v smislu ureditve Podunavja oziroma srednje Evrope. Poljski listi pravijo, da se utrdi po-

litično sodelovanje med obema državama.

Abesinija in Porenje

Sredi meseca junija se sestane svet Društva narodov. Glede dnevnega reda sta se dogovorila Blum in Titulescu (rumunski zunanji minister), kakor poroča pariški »Times«, da se morata že na tem zasedanju rešiti vprašanje glede Abesinije in Porenja, ki ga je Nemčija vojaško zasedla. Če je potrebna reforma Društva narodov, se mora ta izvršiti v smislu okrepitev ustanove.

B. Traven, Bombaž

II. Knjiga

Prevaja Talpa
83
17

Z mislijo na neko ženo ali sploh na ženo — tega sedaj tako natanko ne vem — sem zaspal, naslednje jutro pa sem se zbudil z mislijo na dolečeno ženo. Ta žena je bila mrs. Pratt. Prišla je s farme z Fordom, da bi si v kantini to in ono nakupila. Tu je našla svojega zakonskega moža, ki ga še ni pričakovala; našla ga je pa v stanju, v kakršnem ga je najmanj upala najti.

Odkar svet obstoji, mora zmeraj nedolžni trpeti. Nedolžen pa sem bil jaz in sem moral zato trpeti. Mr. Pratt je bil vzoren zakonski mož, jaz pa, ki so me pobrali nekje na cesti, sem bil ničvreden lopov, ki ga je izvalil, zapeljal in vrgel v blato. Kajti pridni mr. Pratt se sam ni nikoli napil.

Ko smo odšli, je mr. Pratt senjorju Gomezu pomignil. Možje vsak namig takoj razumejo, zlasti če so taki zakonci, ki živijo radi z zakonskimi ženami v miru.

»Imeli ste torej toliko in toliko škotel sardin v olju in potem še to in ono« — Mr. Pratt je vno- vič pomignil.

— In potem ste imeli dve mali steklenici piva, mr. Galé pa štiri. Da, to je vse. Steklenice sem si natanko zapisal.

Mrs. Pratt je bila s svojim možem zadovoljna. Saj je mogel zalogo steklenic, ki so stale prazne tam v kotu, kasneje plačati. S senjorjem Gomezo sta si bila namreč prijatelja. Mrs. Pratt me je medtem tako pogledala, da nisem smel nič dobrega pričakovati, in prav resno sem že premišljeval, ali bi ne bilo bolje, da bi mr. Prattu kar tule pogodbo odpovedal. Kajti živeti bi moral dva tedna, če ne celo več, v hiši mrs. Pratt. Šele v tem času bi bila namreč čreda zbrana. In kaj mi utegne vse ta dama v tem času napraviti! Pomisliti je namreč treba, da sem jaz spravil njene treznega, pridnega moža v stanje, da še sedaj, ko je že nekaj ur spal, ni mogel stati na nogah in je s steklenimi očmi buljil v svet. Z oženjenimi moškimi rajši ne imej opraviti! To ni nikoli dobro. Ti so namreč docela drugačna rasa. Prav nič bi se ne čudil, če bi dobil še senjoro Gomez na vrat. Potem pa pobeognem, prav gotovo; kajti pri senjorah še težje kaj opraviš kakor pri missis. Senjore imajo namreč še hujše jezike kakor angleške missis in tudi nohtov se znajo bolj neprevidno posluževati.

Bil sem zato prav vesel, ko je mrs. Pratt stlačila svojega zmeraj tako treznega moža v Forda, sedla sama h krmilu, ga pognala in z njim oddrdala. Kar nič se ni zmenila, da bi tudi jaz moral z njo. Saj bi mogel peš prehoditi tistih štirinajst milj od postaje do farme. Ta misel je vzbudila v meni silno zaletno silo in s to silo sem se pognal za Fordom, ko je mrs. Pratt zaokrenila, da bi prišla na cesto. Skočil sem z glavo naprej v avto. Toda zalet ni zadoščal, da bi tudi noge spravil v avto. Zato so mi noge v vsej dolžini bingljale iz avta. Prepričan sem, da so bili vsi Indijanci, ki smo jih medpotoma srečali, prepričani, da sem model za obleke, ki ga pelje mrs. Pratt s postaje. Morda so menili še kaj drugega, morda so bili prepričani, da me je mrs. Pratt povozila in me sedaj hitro pelje na farmo, kjer me bo pokopala.

Prispeli smo na farmo. Toda nihče se ni zme-nil zame. Mrs. Pratt je zapeljala avto pod neko slamnato streho in ga je tam pustila. Jaz sem še zmeraj visel iz avta. Končno pa mi je postalo to vendarle preveč, zato sem se izvil in sedel na blazine.

Ko sem se zbudil, je bilo sonce že nizko. Ali je vzhajalo ali zahajalo, nisem vedel, ker sem bil tu pač tujec in še nisem poznal nebesnih smeri.

»Halo, vi tam, ali ste pijanost sedaj že pre-spali?« je zaklicala mrs. Pratt z verande farmarske hiše. »Zdite se mi res prav tič, ki ga je moj osel pobral na cesti. S čredo boste pač prišli k panamskemu prekopolu, vi pijanec. In Bogu bodi hvala, da je ta prekop na svetu, sicer bi prignali živino še v Brazilijo. Sedaj pa pridite jest!«

(Dalje prihodnjič.)

Proti svojevoljni zapori tovarn

Cehoslovaški zakon proti izporom delavcev

Dogaja se često, da lastniki tovarnen različne obrate ustavljajo brez pravega vzroka, da se iznebe plačevanja delavstva. Zato je socialna demokracija čehoslovaškemu parlamentu že lani predložila zakon, ki je bil sprejet in po katerem je prepovedana zlonamerna ustavitve obrata. S tem zakonom je bil podaljšan zakon iz leta 1934, po katerem je vlada v vsakem primeru ustavitve obrata uvedla preiskavo, če je ustavitev utemeljena ali ne.

Po statistiki je od aprila 1934 do konca leta 1935 vložilo 267 obratov prošnjo za ustavitve obratovanja. Obrati morajo tako namero javiti vladi ter dobe dovoljenje za ustavitve obrata šele, ko je posebna komisija izvedla temeljito preiskavo ter povedala, ali je ustavitev obrata potrebna ali ne. V 267 obratih, ki so zahtevali ustavitve, je šlo za 27.799 nameščenecv. V več kot polovico primerih se ustavitve ni dovolila, tako, da je ostalo 14.193 delavcev še

dalje zaposlenih. Razen tega je bilo v isti dobi vloženih 466 prošelj za začasno ustavitve obratov, v katerih je bilo zaposlenih 43.761 nameščenecv. Tudi tu se je mnogo ustavitve zabranilo in je s tem ohranilo delo 13.020 delavcev. V celoti so bili v letih 1934 in 1935 še 104 drugi obrati s 13.161 delavci zavrnjeni z zahtevo po ustavitvi obratov, ker so bili v navedenih obratih razlogi neutemeljeni. V celoti je ta zakon v tej dobi zaščitil 40.374 delavcev pred nezaposlenostjo.

Ministrstvo za socialno skrb pa ni le raziskavalo razloge ustavitve obratov in dovoljevalo ali prepovedovalo ustavljanje obratov, marveč je tudi preiskalo vzroke in poiskalo načine, kako naj se ustavitve obratov prepreči. To pomeni, da zakon služi tudi temu, da se po njem rešujejo gospodarska vprašanja, kakor s preskrbo kreditov, davčnimi olajšavami itd., kar pogostoma omogoči, da obratov ni treba ustavljati.

Stavke

Izkoriščanje je doseglo višek

Največja stavka, v katero je stopilo 10.000 stavbincev v Beogradu, še traja. Stavbinci zahtevajo 8urnik in mezde od Din 3.50 do Din 8.—.

Nad 1700 rudarjev v Trepči se nahaja v stavki že nad 16 dni. Ti rudarji zahtevajo v glavnem, da se jim šteje čas od vhoda v rov in do izhoda iz rova v delovni čas ter razven tega poboljša plača za Din 10 dnevno.

2300 tekstilcev tovarne »Tivar« stavka že nad 4 tedne. Do sporazuma še ni prišlo. Vmešava se pa v spor HRS, žolta organizacija, proti kateri je stavkovni odbor izdal poseben oklic.

1000 sobnih slikarjev in pleskarjev je stopilo v stavko v Zagrebu.

Tekstilci v Oroslavju in Karlovcu so v mezdnem gibanju. Istotako pa tudi lesni delavci pri podjetju Bosna-Boa, ki zahtevajo 15 odst. povišanja plač.

Bivši ministrski predsednik — zaupnik „Feniksa“

Beograjska »Politika« z dne 27. t. m. poroča, da je polom »Feniksa« povzročil tudi v Bolgariji veliko vznemirjenje, da pa je vlada pomirila ljudi s svojo izjavo. Nato pravi: »Javnost se je pomirila s to obljavo, toda takoj se je načelo drugo vprašanje: kako je prišlo do tega, da sofijska podružnica avstrijskega »Feniksa« kupuje delnice bolgarskih zavarovalnih družb »Vitoš« in »Rodina«. Ker se je to vprašanje postavilo, se je moral naravno iskati tudi pravi odgovor nanj: In ugotovilo se je, da predsednik upravnega odbora »Vitoša« ni nihče drugi kakor g.

Andrej Tošev, bivši predsednik bolgarske vlade. Tošev je prodal delnice »Feniksu«, ker je dobil od »Feniksa« kot provizijo milijon levov, kakor ga obtožujejo. V odgovoru na te obtožbe je g. Andrej Tošev izjavil, da je res prejel denar od avstrijskega »Feniksa«, toda kot zaupnik te zavarovalnice. Samo ob sebi se razume, da s tem stvar ni končana. Smatra se, da se bodo objavili zaupni dokumenti, s katerimi se bo dokazalo, zakaj je g. Andrej Tošev dobil milijon levov od avstrijskega »Feniksa«.

Velika stavka v Parizu

V industrijski okolici Pariza je izbruhnula stavka, ki se je udeležuje že nad 12.000 delavcev. Zahtevajo zvišanje plač in 40urni delovni teden.

Pismo iz Amerike

Chicago, dne 2. maja 1936.

Včeraj smo praznovali Prvi maj kakor še nikoli doslej. Tudi jaz sem korakala v povorki, ena izmed tisočih. Povorka je začela šele ob 4. uri popoldne v sredini mesta, po Michigan-aveniji, ob jezeru. Tu je najbolj aristokratski del mesta. Šli smo po Radolf ulici do cesijskega parka. Dež je lil kakor za stavo. Toda mi smo korakali v kljub vsemu, pa če tudi premočeni do kože, navdušeni, pevajoč internacionalo za vihrajočimi rdečimi prapori in napisi.

Skladenje je bilo, da se bo vršilo zborovanje v cesijskem parku. Ali ker je bilo vse premočeno, se je povorka pri parku razšla in se je zborovanje vršilo v veliki dvorani, ki je last Unije (strokovne organizacije) cestnih železničarjev.

Ta mogočna povorka je napravila na gledalce, ki so stali po ulicah v špalirju, močnen vtis. Seveda tudi v Ameriki ne gre brez policije, ki pa je stala diskretno ob strani.

V klubu številka 1, kjer sem funkcionarka, smo imeli svoj delavski prosvetni večer. Udeležba je bila nenavadno velika. Program so pa izvajali največ otroci, dečki in deklice, naši rdeči sokoli. Nastopi so bili zelo dobri in razpoloženje sijajno. Nastopil je mnogoštevilni govorilni zbor, ki je končal z besedami:

»Živel praznik osvoboditve, praznik zmage dela nad kapitalom. Prvi maj, praznik vstajenja človeka!«

Tudi naš pevski zbor »Sava« je zapel dve delavski pesmi, ki nam jih je med drugimi poslala ljubljanska »Zarja«.

Po končanem programu pa smo imeli prosto zabavo in smo bili svoji med svojimi, prav veseli in dobre volje.

Še to moram omeniti. V New Yorku je bila že jutraj Prvega maja povorka. Sodelovale so vse Unije (strokovne organizacije). Še preden smo mi v Chicagu začeli, smo čitali v časopisih, da je korakalo po newyorških ulicah okoli 300.000 delavcev in delavk. To nas je še bolj navdušilo. Če že kapitalistični listi napišejo in priznajo takšno število udeležencev, je bilo v povorki ljudi gotovo še več. In to nas je podžgalo, da smo v kljub protestu neba šli še v večjem številu na ulico.

Izšel je, kakor vsako leto, »Majki glas« z zelo lepo in bogato vsebino.

Veselilo me bo, če to moje pismo sporočite svojim bravkam in bravcem in s tem vsem sodrugom in sodružicam v Sloveniji moje najlepše sodružne pozdrave. Družnost!

Kristina Turpinova.

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanu, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih porabijo prihodnjé. — Uprava.

Auto brez pneumatike je isto kakor čevlji brez palma gumijastih podpetnikov. Teže se napreduje, podpetniki se brzo kvarijo, pravi nepotrebno buko.

To je perilu všeč!

Seveda, če odpravi milo tako prizanesljivo in temeljito nesnago iz perila, potem ni čuda, da ostane dolgo kakor novo in da je vedno lepo belo.

Schichtovo
terpentinovo milo

pere perilo bleščeče belo

... in za namakanje Ženska hvala

Mezdno gibanje stavbinskega delavstva v Ljubljani

Nobene stroke ni prizadela kriza tako težko, kakor stavbinske.

Skoro polovico stavbinskih delavcev je zaposlenih komaj nekaj nad štiri mesece v letu. Pod vplivom te prekomerne ponudbe delovne sile, so padle mezde v tej stroki na tako nizino, kakor v nobeni drugi stroki.

Strokovna organizacija stavbinskih delavcev je stavila že pred več tedni predlog, da bi se uredile mezde v stavbinski stroki s kolektivno pogodbo.

V petek, dne 22. t. m. se je vršila na banski upravi pod predsedstvom g. inspektorja dela prva razprava, ki se je bavila s tem predlogom. Na tej razpravi je podal tajnik Delavske zbornice Filip Uratnik zanimiv uvoden referat, iz katerega se je moglo posneti, da so postale mezdne razmere v stavbinski stroki v resnici neznosne. Ako bi si hotel osigurati stavbinski delavec

eksistenčni minimum,

potreben po podatkih zagrebškega Indeksa za samca, bi moral znašati njegova urna meza pri 10 urnem delu 3.68 Din (za hrano 0.88, za obleko in obutev 0.55, za stanovanje 0.57 Din, za kurjavo in razsvetljavo 0.24, za razno 0.22; za isto v 4 zimskih mesecih skupno 1.22). Vsi ti izdatki so računani nizko. Prihraniti se tu ne da nikjer ničesar.

Rodbinski oče mora zaslužiti še enkrat toliko.

Mezdne zahteve delavstva se gibljejo v resnici od 3.50 do 7 Din in so potemtakem v popolnem skladu z draginjskimi razmerami in eksistenčnim minimumom. Niso pa v skladu s sedanjimi mezdami, ki so postale naravnost nemogoče.

Po statistiki Delavske zbornice so za služki stavbinskega delavstva naslednji:

Na uro zasluži Din	odstotkov v skupini visoke zgradbe	delavstva v skupini ceste, železnice
1.4	9.4	8.5
1.7	9.0	22.2
2.0	11.0	15.5
2.4	22.2	24.7
2.8	14.3	14.2
3.5	18.5	7.4
4.0	8.1	3.5
nad 5.0	7.5	4.0

V prvi skupini ne more kriti stroškov za preživljanje samskega delavca 65% zaposlenih delavcev, v drugi 85%!

To je porazna ugotovitev, ki pojasnjuje bolje, kakor vse drugo, zakaj je zavladala med stavbinskim delavstvom težka atmosfera, ki si daje duška v ogorčenih stavkah, ki se ponavljajo zdaj tu, zdaj tam.

To stanje pa slaba zaposlitev delavstva še poslabšuje.

Delavska zbornica v Ljubljani je lani statistično ugotovila, da je bilo zaposlenih lani 37.9 odst. zidarjev in 40.5 odst. pomožnih delavcev manj, kakor štiri mesece. Polno zaposlenih delavcev ni bilo v tej stroki l. 1934 niti 15%. Ako vpoštevamo še veliko

brezposelnost, ugotovimo, da so znašali na celo leto porazdeljeni zaslužki stavbincev —

v povprečju le po 300 do 350 Din na mesec

ali 10 do 12 Din na dan.

Ako se zamislimo pri tem v položaj rodbinskega očeta — na rodbino stavbinskega delavca prihajata pri nas povprečno 2.5 mladoletna otroka pod 14. leti in z otroci zaposlena žena — bomo priznali, da morajo tirati mezde po 1.4, 1.7, 2.0, 2.5 Din delavstvo v obup.

Za take mezde stavbinski delavci po mestih ne morejo delati.

Da so take mezde sploh mogoče, je krivo dvoje:

Prvič delajo za take mezde delavci z dežele, ki posedujejo tudi zemljo, na kateri delajo rodbinski člani delavca, v prostem času pa tudi delavec sam. Prostega časa ima pa danes stavbinski delavec mnogo. V takih razmerah krijejo mezdni zaslužki le izdatke za sol in tobak. Drugič so mogoče zato, ker je postalo že nekako pravilo, da se mora prebiti stavbinsko delavstvo skozi mrtvo sezono z beračenjem in trkanjem na podporne fonde javnih ustanov.

Zadnji čas začnajo tudi javne ustanove stavbinske delavce od podpor izločati, češ, da nimajo zanje dovolj sredstev na razpolago.

Tako prihajamo v razmere, ko bi morali stavbinski delavci in njih rodbine po mestih menda živiti v grob.

Šele potem prihajajo na vrsto privatni podjetniki, od katerih se nekaterim ne da oporekati, da nevržnost teh razmer vidijo, pomagati pa sami ne morejo, ker je tu povezana preko konkurenčnih licitacij pri stavbinskih delih cela stroka.

Kaj pravi svetovna kritika o pisatelju »Služkinje Štefke«?

Die Literatur: Winderjevo delo je pesnitev, ki popolnoma osvoji človeka. Jezik preseneča s svojo umetnostjo.

Tagesbote: Winderjev zanosit roman je visok dokument človečanstva.

Der Tag: Winder je nemški Balzac v tej pokvarjeni dobi.

Die literarische Welt: Če bi kdaj zbrali redke knjige našega časa, v katerih se srečata oba pola, v katerih se uveljavlja zakon človeške osebnosti in kolektiva, bi stal Winderjev roman v prvi vrsti.

Europa: Ta knjiga, polna solnca naj bi res prišla med najširše ljudske kroge.

Doma in po svetu

Marksizem. Marksizem je nauk, veda o socialnih ali gospodarskih razmerah v človeški družbi. Marksizem se ta nauk imenuje po utemeljitelju te vede Marksu. Nauk razlaga gospodarske zakone in skuša dokazati, po kakšni poti bi se dale odstraniti krivice, ki jih povzročajo družabni sistem. To torej ni prav nič pregrešnega, nič hudobnega, ampak prav človekoljubna nauka. Kljub temu pa hočejo vsi, zagovorniki socialnih krivic seveda, utisniti besedi marksizem pečat psovke. Po shodih, po časopisju in po cerkvah grme proti marksizmu. Proti veri je, proti imetju, materialističen je itd. In vendar je edini marksizem, ki se resnično bori s stališča materializma sicer proti krivicam zločinskega materializma, v katerih klevetniški marksizma nočejo nič slišati. Zdi se kakor da je pošlo gradivo za gradbo in podpiranje kapitalističnega izkoriščanja in hočejo zato nedolžno besedo marksizem, ki pomeni največjo socialnost, največjo pravičnost človeka do človeka, izpremeniti v psovko, da ne bi trpelo materialistično brezvestno izkoriščanje sočloveka.

V Parizu so odpotovali med drugimi (na poti h konferenci dela v Ženevo) ss. dr. Ž. Topalović in ogrska socialna demokratska poslanca Bayer in Körtösz. Ogrski magnati se boje, da je poset obeh socialističnih poslancev v Parizu — važen.

Konferenca akcijskega odbora vseh rudarskih organizacij se je vršila dne 23. maja v Delavski zbornici v Ljubljani. Akcijski odbor je bil izvoljen na predlog tajnika ZRJ. s. Arha na javnem zborovanju rudarjev v Zagorju 18. maja. Konferenca pa ni imela pravega uspeha, ker se je oficielni predstavniki JRZ. niso udeležili, ampak so odpotovali v Beograd.

Nova trgovinska pogodba s Španijo dovoljuje izvoz lesa v Španijo iz naše države v približni vrednosti 120 milijonov dinarjev. Doslej je znašal kontingent le okoli 50 milijonov dinarjev. Po prejšnji pogodbi je bilo tega blaga plačanega polovica v devizah, polovica v blagu. Po novi pogodbi se plača le 20 odstotkov v prostih devizah, 80 odstotkov v kompenzacijskih pezeta, s katerimi se plačuje potem špansko blago, ki ga uvažamo. Tovornina se vplača v celoti v prostih devizah.

Sodba v procesu zavarovalnice »Vzajemne pomoči«. Proces proti glavnim funkcionarjem bivše »Vzajemne pomoči«, ki je vzbujal v Ljubljani precej pozornosti, je v prvi instanci zaključen. Dne 28. maja je bila prečitana sodba in so bili obsojeni: Rudolf Šinkovec zaradi prestopka prevare na 14 mesecev zapora in 1320 Din denarne kazni, Avgust Ogrizek radi prevare in malomarnega bankrotstva na 3 mesece in 10 dni zapora ter v plačilo denarne kazni Din 300. Jakob Zadnikar, ker je naklepoma dovedel prvega obtoženca k popravilu prijavi, zaradi prevare na 2 meseca zapora in Din 600.

500.000 dinarjev za golf na Bledu. Te dni je finančni minister Letica odobril predlog banske uprave, da sme za zgraditev golfskega igrišča na Bledu najeti posojilo Din 500.000.

Knez Starhemberg užaljen. Kanceler Sušnik je sicer rekel, da se odnosi med njim in knezom niso izpremenili. Vendar je Starhemberg premestil sedež hajmvera z Dunaja v Linz, da ne bo imel pred nosom kancelerjeve policije. Hajmver je tudi v opoziciji z vlado in vodstvom »domovinske fronte«.

Predsednik čehoslovaške republike dr. Edvard Beneš je obhajal 28. t. m. svoj 52. rojstni dan.

Na Poljskem bodo imeli nove volitve še letos po novem volilnem redu, kakor poroča »Robotnik«. Isti list pričakuje tudi sicer politične izpremembe, ker je položaj vsak dan resnejši.

Junktim med Italijo in Nemčijo. Na angleška vprašanja glede ponujane sporazuma bo Nemčija odgovorila šele, ko bo razčiščen italijansko-ahesinski spor.

Še denarja ne mara. Mussoliniju so baje ponudili kapitalisti Zedinjenih držav 5 milijard lir posojila za investicije v Abesiniji. Mussolini je posojilo odklonil.

Na osem let ječe je bil v Nemčiji obsojen zaradi prestopkov zoper

nravnost frančiškan brat Leovigil (Steinhoff). Opravljal je službo učitelja.

Herriot predsednik francoske zbornice. Radikalna stranka bo predlagala Herriota za predsednika francoske zbornice.

Fašistični teror v Litvi. Pred prekim sodom je bilo obtoženih v Kaunasu 17 oseb, ki so konec 1935. tiskali letake v inozemstvu ter jih potem razširjali v treh litavskih okrajih. Pozivali so kmete, da naj ne plačujejo davkov ter vržejo fašistično vlado. Obsojeni so bili vsi obtoženci, in sicer 7 na smrt, od katerih so bili štirje usmrčeni, šest na dosmrtno prisilno delo, trije na 15 let. Trije so bili pomiloščeni na dosmrtno ječo.

Zanimivi beg zlata iz Francije. Francoska banka, ki je privatna last francoskih kapitalistov, je od marca 1935 pa do 15. maja 1936 izdala 17,5 milijard frankov ali okoli 85 milijard dinarjev. Največ zlata je izdala v tednu od 1. maja do 15. maja 1936, in sicer 2738 milijonov. Zaloga zlata je znašala 27. marca 1935 še 83 milijard frankov, dne 15. maja 1936 pa le še 57.516 milijonov. — Ali se ni porabilo morda »nekaj« tega zlata za vojno v Afriki?

Kako upravljajo francosko narodno banko. Banka je privatno podjetje in je bila ustanovljena leta 1800. V upravo imenuje vlada guvernerja in po dva podguvernerja izmed davčnih uradnikov. Občni zbor pa tvori le 200 delničarjev, ki imajo največ delnic, čeprav je vseh delničarjev okoli 40.000. Občni zbor voli 12 gerentov ali upravnih odbornikov, 6 iz privatnih finančnih ustanov in 6 iz industrije. Prej je od teh imenovala tri vlada, kar se pa že dolgo časa ne izvaja več. Imenovani guverner in podguvernerja so navadno neimoviti. Guverner pa mora imeti 100 delnic po 10.000 frankov, podguvernerja pa vsak po 50. Banka tem ljudem da navadno posojila, da si kupijo delnice. Če pa guvernerji, ki imajo pravico veta, »nagajajo«, jim banka odpove posojilo in se jih na lep način znebi, da ne motijo kapitalistične politike. Zanimivo je, kdo in kaj vse zastopa v upravi banke. Leta 1935 je bilo v upravi te banke zastopanih po gerentih 150 uprav denarnih privatnih zavodov, to je bank in 95 uprav raznih velepodjetij, kakor železnice, velebank, tovarne, težke industrije, zavarovalnic, oboroževalne industrije, pivovare, rudnikov in veleskladišč. Večino delnic ima stalno staro francosko plemstvo, finančni kapital in veleindustrija. Teh glavnih 200 delničarjev, ki so zastopani v vseh velikih bančnih in industrijskih kapitalističnih podjetjih, ima v svojih rokah vse francosko gospodarstvo in od njih so odvisni tudi vsi režimi. Če banka noče, ne more država. To je v razvoju strahovita ovira, ki jo skuša nova francoska levičarska vlada odpraviti.

Neguš potuje v London. Z angleško križarko »Capetown« se je neguš odpeljal v London. Ni še gotovo, koliko časa ostane tam.

Posledice strašnega terorja na Španskem. V vasi Moro pri Toledu so nestrpni mali kmeti pod vodstvom župana zasedli bližnjo veleposest ter jo razdelili med seboj. — V mestu Zamori so nasprotniki ustrelili dva komunista na trgu. Eden je bil mrtev, eden težko ranjen. Morilca sta — desničarja, ki ju je policija zaprla. Ureditev raznih problemov je težka, ali nestrpnost vrši svoje.

Charles Maurras osem mesecev ječe

Zaradi hujskanja k umoru L. Bluma.

Glavni urednik rojalističnega lista »Action Française«, Charles Maurras, ki je objavljaj v svojih člankih pozive k političnim umorom, kar je merilo zlasti na Leona Bluma, je bil obsojen na osem mesecev ječe. Odgovorni urednik je dobil samo osem dni ječe.

Stroga kazen potrjuje slabo moralno kvalifikacijo francoskih kleromonarhistov.

Trboveljska občina razgaljuje bedo

Pomožna akcija pasivna. — Javna kuhinja je morala ustaviti obrat. — Stotine delavoljnih ljudi brez vsakega zaslužka. — In še tisti, ki delajo, strdajo.

Uprava občine Trbovlje je te dni objavila poročilo o delovanju pomožne akcije za časa od 1. aprila 1935 do 31. marca 1936. Poročilo je verna slika strašnih socialnih razmer v tem največjem rudarskem naselju.

Pomožna akcija izkazuje Din 425.228,60 dohodkov in Din 423.930,05 izdatkov, obenem pa Din 27.478,89 naporavnanih računov, torej Din 26.170,34 dejanskega primanjkljaja.

Javna kuhinja je v tem času dala brezposelnim

16.790 kosil, 11.326 večerij, mladini pa 250.714 kosil in 8303 porcij mleka.

Od maja do novembra 1935 so večerje pri brezposelnih odpadle, ker se je prvenstveno zaposlilo moške, ki so bili na prehrani v kuhinji za brezposelne. V isti dobi se je dajalo samo kosilo in sicer samo najpotrebnejšim brezposelnim, nezakonskim materam. S pričetkom zime v letu 1935 pa se je morala kuhinja za brezposelne zopet odpreti. Brezposelni so prejeli poleg kosila in večerje dnevno še hlebeček kruha. Vsled stalno zmanjšanih dohodkov za javno kuhinjo se je med letom večkrat izločilo po večje število otrok od prehrane, dasi so potrebe rudarske mladine vedno večje. Mleko prejemajo samo bolni otroci in oni v predšolski dobi. Od 1. novembra 1935 naprej se daje mesto dnevne hlebečka kruha mesečno po 9 kg krušne moke, s čemer so rudarji mnogo bolj zadovoljni, občina pa ima manjše izdatke.

Kuhinja za brezposelne se je s 1. aprilom 1936 popolnoma ukinila,

ker nima občina prav nobenih sredstev. Brezposelni so sedaj brez podpor in brez zaposlitve.

Dejanski stroški za javno kuhinjo so znašali Din 446.096,89 za skupno 359.133 porcij hrane. V tem znesku so vračunani tudi razni splošni stroški, kakor plače uslužbenecov itd.

Kljub temu, da se je prehrana v kuhinji za brezposelne in v mladinski kuhinji izboljšala, da mlečne porcije podražijo prehrano, da je nastala podražitev kruha, moke, fižola, masti, krompirja itd., stane ena porcija v kuhinji za brezposelne v resnici nekoliko več, v mladinski pa manj, ker je razumljivo, da se mora odraslim ljudem nuditi več hrane kot pa otrokom. Ako so

okolice dopuščale, se je dajala dvojna hrana, skoro vsak dan pa se je dajala dvojna hrana brezposelnim delavcem in delavkam.

Živiljske potrebščine se skušajo dobiti vedno boljše in najceneje. Meso dobivamo najboljše vrste kg; govedina po Din 4,50, vampi po Din 3,—, pljuča po Din 2,50. Pri obračunu se odpiše 5 odstotkov popusta.

Splošen položaj.

Vprašanje brezposelnih je težko. Med njimi je 51 oženjenih, 5 vdov, 206 samcev, 124 samic in 385 šole proste mladine do 18. leta. Z vsemi družinskimi člani jih je skupaj 1003 oseb; od teh je zaposlenih skupno pri občini, pri »Špancu« in Mariji Reki samo 52 delavcev.

Upokojencev za majhnimi pokojninami je vedno več, kar bremeni občinsko ubožno blagajno.

Kmetovalci v občini so revni. Niti posestnik ne pridela toliko, da bi v celoti mogel kriti lastne potrebe.

Trgovci in obrtniki so ustavili delavstvu skoro vsak kredit. Na up so dajali vse dotlej, dokler jim je bilo mogoče, toda sedaj je tudi njih položaj resno ogrožen.

Šolobveznih otrok je v občini 2502. Skoro vsi so slabo hranjeni.

Občinski pomožni odbor ugotavlja, da je nastal v občini Trbovlje izredno resen položaj, da se beda prebivalstva veča, da je vedno več nezadovoljnosti, da je pomoči premalo.

Zaposlitev rudarskega prebivalstva sploh ni več zaposlitev. Žene aktivnih rudarjev prosijo občino za posredovanje služb, da bi na ta način pomagale preživljati družino. Toda dela ni niti za moško prebivalstvo.

Brezposelnost delavcev in delavk raste. Podpora ni in ne zaposlitve.

Mladina, prosta šole, ne ve ne kod ne kam.

Kmetovalci propadajo in prosijo pomoči, kakor še nikdar.

Trgovina in obrt sta v zastoji.

Povsod raznovrstne redukcije, povsod potrebe vedno večje, dohodki pa se stalno zmanjšujejo.

Res je, da so banska uprava, občina, razne karitativne ustanove in posamezniki dali precejšnja sredstva za pomožno akcijo, toda to je premalo; pomoč je samo v tem, ako bodo rudarji dobili

delo in zaslužek.

Delavski pravni svetovalec

Kranj: Ali prekine vojaška služba službeno razmerje pomožnega delavca? Nek tekstilni delavec je moral iti k vojakom in ko se je v septembru lanskega leta od vojakov vrnil, se je pri svojem bivšem poslodavcu javil na delo, pa ga ta ni hotel sprejeti. Ali bi mu moral službodavec odpovedati in ali ima delavec radi tega, ker pravilne odpovedi ni bilo, pravico zahtevati mezdno za 14 dni? — § 221 o. z. določa, da službeno razmerje službojemnika, ki je zbog vršenja vojaške vaje sprečen opravljati službo, ne preneha in da obdrži službojemnik pravico do svojih denarnih prejemkov tekom 4 tednov, če je njegovo službeno razmerje trajalo neprekinjeno najmanj leto dni, ako tekom tega časa ne prejema od države odgovarjajoče naknade. Te pravice nima, če je pozvan na vršenje vojaške dolžnosti v stalnem kadru. Gornja določba velja torej le za delavce, ki so bili

pozvani na orožne vaje. V tem primeru službeno razmerje ne preneha in ima delavec pod gori navedenimi pogoji pravico do mezde za 4 tedne. Ko se delavec vrne z orožne vaje, ga mora službodavec v službo zopet sprejeti, ker službeno razmerje sploh ni prestopilo; ako bi ga službodavec ne sprejel, more delavec zahtevati mezdno za 14 dni. Ne velja pa to za delavce, ki so bili pozvani, da odslužijo kadroški rok. Službeno razmerje v takem primeru preneha in je tak poziv v § 238 t. 7 o. z. naveden celo kot važen razlog, iz katerega more službojemnik službeno razmerje brez odpovedi prekiniti. Službojemnik v takem primeru nima nikakega zahtevka proti službodavcu; zahtevek na plačilo mezde za 14 dni ima službojemnik le, ako mu je službodavec s svojo krivdo dal utemeljen povod za odstop od pogodbe. (§ 243 o. z.)

Gospodarstvo

Mestna hranilnica v Mariboru

Mestna hranilnica v Mariboru je imela dne 22. maja 1937 svoj 74. letni občni zbor. Iz letnega poročila posnemamo: Stanje vlog koncem leta 1935 znaša Din 112.418.737,41, kar znači, da so se v letu 1935 vloge znižale za Din 8.372.985,04. Vloge v tek. računu so se zvišale za Din 885.437,26. Vzrok temu je, da so gospodarske razmere v letu 1935 ostale istotako težke kot leta 1934. Privatno gospodarstvo hira in vse težko pričakuje boljših časov. Uprava zavoda je skušala po svoji najboljši volji ustreči vsem vložnikom.

Hipotečna posojila znašajo Din 49.765.697.— Občinska posojila Din 29.544.218.— Posojila v tek. računu Din 20.740.570.— Zavodove naložbe Din 2.612.063,07 Got. v blag. 31. 12. 1935 Din 624.867,87 Nepremičnine zavoda Din 3.285.448.— Račun vredn. papirjev Din 4.405.955,25

Revizijo zavoda je izvršil v času od 14.—31. marca 1936 nadrevizor Zadržne zveze pokojn. g. Vladimir Pušenjak. — Pregled bilance je izvršil dne 8. aprila 1936 tudi pregledni odbor mestne občine mariborske. — Oba navedena konstatirata v svojih poročilih, da je celotno poslovanje zavoda v popolnem redu. — Uprava zavoda se je spopolnila in spremenila tako-le: Predsednikom upravnega odbora je izvoljen g. Fran Bureš, podpredsednikom g. Jože Stabej. Predsedstvo ravnateljstva je prevzel g. Fran Hrastelj, ravnatelj Cirilove tiskarne, podpredsedstvo Viktor Grčar. Nova uprava bo podvela vse, da pride zavod čimprej do normalnega, rednega poslovanja. Računa pri tem na podporo vseh merodajnih činiteljev. — Predvsem trgovina, obrt in industrija bi se morala zavedati, da je v interesu vseh slojev, da podprejo svoj domači denarni zavod, ki je po svojih pravih določah v to, da pomore mestni občini pri reševanju so-

cialno-političnih nalog s tem, da da svoji občini ves svoj dobiček v te svrhe na razpolago. Naša dolžnost je tudi, da prijateljsko opozorimo svoje vložnike, naj ne prodajajo svojih hranilnih knjižic. **Ne pozabite, da za vse obveznosti Mestne hranilnice jamči z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo mestna občina mariborska. Vse knjižice so 100% krite!** — Kdor oddaja ali prodaja te po nižji ceni, oškoduje samega sebe.

Delavski kolesarji

I. Delavsko kolesarsko osrednje društvo, centrala v Mariboru, je priredila v nedeljo, dne 24. maja kolesarski izlet v Poljskavo. Priključili so se tudi člani podružnice Pobrežje v lepem številu. Podružnica v Slovenski Bistrici pa je za isti dan tudi razpisala izlet v Poljskavo, tako, da se je sestalo ob 15. uri na Poljskavi nad 100 delavskih kolesarjev. Bistričani so imeli s seboj pevce in tamburaški orkester in so pripravili članstvu centrale pri prihodu v Poljskavo lep sprejem. Do 6. ure zvečer je trajala zabava. Obenem se je vršil v posebni sobi kolesarski plenum, pri katerem so bile zastopane podružnice Slov. Bistrice, Pobrežje, Studenci in centrala. Tam se je sklenilo, da se omenjene podružnice korporativno udeležijo Pomladanskega dne v Delavski pekarni v Mariboru, kateri se bo vršil dne 6. junija. Plenum je vodil predsednik centrale s. Perko, ki je med drugim tudi opozoril, da se bo meseca junija vršil izredni občni zbor centrale. — Točno ob 6. uri zvečer je bil razhod. Priponitni je treba, da so taki skupni izleti velikega pomena. Razen tega je še podčrtati razvoj podružnice v Slovenski Bistrici, ki ima 70 rednih članov in poseduje lasten tamburaški orkester in lasten pevski zbor; sedaj se vršijo že priprave za ustanovitev dramatičnega odseka. Neumornim funkcionarjem iz Slovenske Bistrice vse priznanje. **Centrala.**

IZ NAŠIH KRAJEV

Ljubljana

Seja občinskega sveta

Važna interpelacija socialističnega obč. odb. s. Kralja.

Dne 26. maja je bila seja mestnega sveta. Mestnemu svetu se je predstavil nov načelnik finančnega odbora g. prof. Dermastja. Prejšnji načelnik dr. Korun je namreč opustil to mesto, ker on je za radikalne in noče imeti nobenega opravka z JRZ. Občinska svetnika sodruha Kralj in Likar sta glasovala proti temu, da regulira najemnine v mestnih hišah posebni odbor sam, ker sta za to, da spada to vprašanje pred finančni odbor, ki mora vse predloge dati v končno sklepaje mestnemu svetu. Svetniki JRZ so šli preko njunega predloga. — Kanonik Klinar je poročal v imenu socialno-političnega odbora, da je dobila mestna občina od banovine na račun bednostnega fonda samo 55.000 Din. Občinski svetnik Orožen (JRZ) se je pritožil, da ni bil na račun tega zneska zaposlen niti en delavec iz Most, ki so delavsko predmestje. On je dal tozadevne predloge tajniku kluba JRZ g. Novaku, ki jih pa ni upošteval.

Na interpelacijo radi zavarovancev »Feniksa« je župan odgovoril, da »se bo zanimal za razvoj tega vprašanja in podal ob priliki poročilo za pomirjenje javnosti.

Sodrug Kralj je vložil interpelacijo radi trošarine na sladkor, v kateri pravi:

»G. župan! Od 1. aprila pobirajo po vaši odredbi zvišano trošarino na sladkor za človeško hrano po 20 Din za 100 kg, namestu prejšnjega 1 Din za 100 kg.

Pobiranju te trošarine moramo ugovarjati iz naslednjih razlogov:

V prvotnem razlogu za izpremembo trošarinske tarife je bila predlagana na sladkor trošarina po 50 Din za 100 kg. Ta postavka ni bila izmenjena v naknadnih izpremembah, ki smo jih dobili k predlogu tarife o občinski trošarini in uvoznini za l. 1936-37.

Ko je prvopodpisani omenil v javni seji povišanje trošarine na sladkor, ki se je ocenilo na 659.959,44 Din za proračunsko l. 1936-37, ste izjavili g. župan, kakor tudi poročevalec finančnega odbora dr. Milan Korun, da se ta trošarina ne bo pobirala. Poročevalec finančnega odbora je še posebej izjavil, da se je sicer v finančnem odboru govorilo o trošarini 25 Din na 100 kg sladkorja, poudaril pa je, da se ta trošarina ne bo pobirala.

Iz tega sledi, da o trošarini na sladkor mestni svet sploh ni sklepal, kakor bi bilo po paragrafu 117 zakona o mestnih občinah potrebno, eventualni sklep finančnega odbora pa ne more veljati, ker se sklepaje o uvajanju ali zvišanju obstoječih davčnin vsled predpisov paragrafa 95 t. 8 zakona o mestnih občinah ne more prenesti na finančni odbor.

Čeprav pa o tej trošarini v mestnem svetu ni bilo govora, je bila vendar z raz-

glasom v Službenem listu št. 27 z dne 1. aprila 1936. objavljena povišana trošarina na sladkor v znesku 20 Din za 100 kg.

Trošarinski odbor je v svoji seji dne 31. marca, opirajoč se na čl. 10 pravilnika o izvrševanju proračuna sklenil, da se zvišana trošarina ne pobira in je mestni trošarinski urad izdal v tem smislu že tudi okrožnico linijskim uradom.

G. župan, vi ste ta sklep trošarinskega odbora sistrali in odredili, da se pobira trošarina na sladkor v zvišani izmeri.

Prosimo vas, da nam sporočite v javni seji:

1. Ali vzdržujete nadalje svojo odredbo, da se pobira zvišana trošarina?

2. Ali ste pripravljeni, da po tem pojasnilu nemudoma odredite takojšnje ukinjenje pobiranja trošarine na sladkor?

G. župan ni dal zadovoljivega odgovora, rekel je, da hoče s svojo odredbo varovati ravnotežje proračuna.

Na interpelacijo g. dr. Bohinjca radi raznih revizij, ki jih izvršujejo v mestnih zavodih, je župan odgovoril:

Poročila o izvršenih revizijah še ne morem predložiti, ker revizije še niso končane. Ker smatram revizije za predhodne preiskave zaradi uvedbe disciplinskega in morda tudi kazenskega postopka, je jasno, da o njihovem stanju pred zaključitvijo ne morem podati nobenega poročila, varujoč pri tem službeno tajnost, interese preiskave ter interese prizadetih uslužbencev samih.

Sodrug Likar: Potem pa tudi v časopise ni treba nič dajati!

Na tajni seji se je sklenilo, da bodo morali odsej plačevalci najemnine, razsvetljavo in kurjavo vsi tisti mestni uslužbenci, ki so imeli do zdaj prosta naturalna stanovanja. In tudi več osebnih zadev so obravnavali.

Ljubljancem imajo denar, seveda samo nekateri. Tako poročajo, da si je g. Rado Hribar kupil spet novo športno letalo v Angliji, prejšnje njegovo letalo je pa postalo last znanega g. dr. Rapeta. »Slov. Narod« piše, kakor da so dobrot teh letal deležni vsi Ljubljanci: »Tako bo imela Ljubljana že tri privatna letala, a v kratkem, ko izdelata tovarnar g. Zalokar svojo »nebeško uš«, bomo imeli pa že štiri.«

Izlet na Mrzli studenec—Uskovnico—Velo polje pod Triglavom in nazaj v Bohinji priredi podružnica T. D. »Prijatelji prirode« v Ljubljani za Binkošti. Odhod iz Ljubljane v nedeljo ob 6. uri zjutraj z izletniškim vlakom do Podhoma, nato peš čez Gorje in skozi Poključko luknjo in galerije na Mrzli studenec. Povratek v ponedeljek zvečer z izletniškim vlakom iz Bohinjske Bistrice. — Vozne listke za izletniški vlak je kupili do Podhoma. K čim številnejši udeležbi vabi odbor.

Maribor

Delavski azil — izročili društvu za varstvo mladine. — Na sinočnji seji mestnega občinskega sveta je bilo na predlog večine z vsemi proti dvema glasovima sklenjeno, da se delavski azil v Gregorčičevi ulici, zidan in namenjen za stanovanja in prenočišča brezposelnim delavcem, odda v last delavstva. Društvu za varstvo delavske mladine, Poslopje doslej ni služilo svojemu namenu, ...

Iz teh razlogov sta na seji občinskega sveta glasovala proti predlogu obč. sv. ss. Petejan in Grčar. Upamo, da zadnja beseda še ni izpregovorjena.

»Mariborski meščan«, ki je, kakor smo že poročali v zadnji številki, denunciral mestne delavce, je očitno v svoji nameri uspel. Mestne delavce so namreč pričeli zasliševati radi praznovanja prvega maja itd. Patriotsko delo, ki ga je izvršil »Mariborski meščan« z natančevanjem v »Večerniku«, očitno prija nekaterim klerikalnim močim, ki prav tako sovražijo socialistično usmerjene delavce kakor pofovske »mariborske meščane«. Kakor čujemo, bodo nekateri delavci naperili fiskevne tožbe proti »Večerniku«, ki menda ne bo preveč vesel svojega dičnega dopisnika »mariborskega meščana«.

Opeke primanjkuje. Lansko jesen je v Mariboru naenkrat zmanjkalo opeke, ker opekarnarji niso računali z veliko stavbo nove šole. Proti koncu jeseni so izpraznili vse stare zaloge, v katerih so shranjevali že leta in leta opeko. Letos so že začeli žgati prvo opeko, katere pa je še tudi kljub slabi stavbeni sezoni tako malo, da jo stavbeniki in drugi kupci kar sproti odvažajo.

Obtožba radi nezgode pri podiranju Hutterjevega dimnika. Pri podiranju novega tovarniškega dimnika tkalnice Hutter in drugi, ki se je po dovršitvi nagnil, je 24. 7. lanskega leta padel z odra v višini 26 metrov ključavničar Ivan Gleintzer in na posledicah tega padca nato umrl v bolnici. Državno pravdnništvo je uvedlo obširno preiskavo, da izsledijo krivce te smrtno nezgode. Te dni je bila preiskava končana in je vložilo državno tožilstvo obtožbo radi prestopka zoper občo varnost ljudi in imovine proti ravnanju tvrde »Obnove« iz Ljubljane, g. Viktorja Accettu in ključavničarju Stefanu Šurlakoviču, zaposlenemu takrat pri tvrdki Karla Hitzla. Izločeno pa je bilo postopanje proti uslužbencu dunajske tvrdke »Feuerungstechnik« Francu Schattauer, ki je dejansko vodil za dunajsko tvrdko gradnjo in podiranje dimnika pod imenom tvrde »Obnove«. Schattauer je namreč medtem zapustil našo državo in je naše državno tožilstvo odstopilo svojo obtožnico državnemu tožilstvu na Dunaju, da ono preganja Schattauerja. Varnostne oblasti pa so dobile nalog,

da nadzorujejo morebitni povratek Schattauerja v našo državo in da ga takrat primejo. Pokojni Gleintzer je zapustil vdovo z otrokom, ki sta sedaj oba neprekrbljena.

Vino Din 2.— liter. Kmetje naših vinorodnih krajev so zopet enkrat v prav obupnem položaju. Medtem, ko je imelo lansko jesen in v zimi vino povprečno že ceno do Din 3,50, je zadnji čas vinska cena strahovito padla. Kupci ponujajo komaj po Din 2,50, celo po Din 2.— za liter, tako da kmetje s tem res niti obdelovalnih stroškov ne morejo kriti, kamoli, da bi mogli plačevati davke in druge potreščine. V mariborski okolici je na vsaki hiši tablica z napisom »vinotoče«, »prodaja se vino od 5 l naprej« in ga gosposki vinogradniki ponujajo še po 5.— celo do 6.— Din liter, a menda brez posebnega uspeha, ker je težko najti celo najbolj gosposko hišo, pred katero ne bi visela taka tablica. Vse, kar se v Mariboru šteje med najvišjo gospodo in ima po bližnjih hribih svoje gosposke zidanice, industrijanci in drugi podobni bogataši, — odvarjajo vinotoče. In nova letina bo baje tudi precej obilna. Ni čuda, da je tudi pijancev vedno več. Le kam vse to pelje? — Ali ne bi bilo primerno, da bi z ozirom na te nizke cene vina po kletah regulirali tudi prodajne cene po gostilnah?

77.000 dinarjev je bilo ukradenih v noči od torika na sredo iz trezorja Zadržne gospodarske banke na Aleksandrovi cesti. Tatvina je tembolj zagonetna, ker je vlomilec odprl s ponarejenimi ključi blagajno in jo po izvršeni tatvini zopet lepo zaklenil. V zvezi z vlomom je policija aretirala že nekaj oseb.

Nezgoda. V Smederevski Palanki se je te dni težko ponesrečil sodnik dr. Planinšek, ki je bil pred leti iz Maribora premeščen v Smederevsko Palanko. G. dr. Planinšek je ponoči padel skozi okno v II. nadstropju hotela, kjer je stanoval. Težko poškodovanega so odpravili v beografsko bolnico.

Prijatelji Prirode, Maribor. V nedeljo in ponedeljek, dne 31. maja in 1. junija izlet na Pesek. Odhod z vlakom ob pol 6. uri s koroškega kolodvora. Prenočišče na Pesku. Pomladanski večerni koncert s sodelovanjem godbenega društva železniških delavskih pevskih društev bo v soboto, dne 6. junija ob pol 20. uri v gostilni to, dne 6. junija ob pol 20. uri v gostilni »Pri delavski pekarni« na Tržaški cesti. — Vstopnine ni! Vabljeni so vsi člani in članice delavskih kulturnih društev in strokovnih organizacij.

Prvo godbeno društvo tekstilnih delavcev v Mariboru priredi v nedeljo, 31. maja veliko vrtno veselico v gostilni Hartberger, poprej Rechberger v Studencih, s pričetkom ob 3. uri popoldne. Ples in raznovrstna zabava. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ljubljenec občinstva...

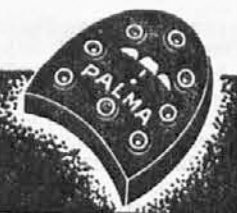
očara s svojim elastičnim korakom in sigurnim nastopom. Zvesti pomočniki pri tem so mu

PALMA

GUMI-PODPETNIKI

JUGOSL. IZDELEK.

Dobe se pri vsakem cevlarskem mojstru!

Slovenska Bistrica

Mera bo kmalu polna. V neki gostilni, kamor prihaja »Delavska Politika«, si neka oseba dovoljuje, da list takoj, ko pride in ga gostilničar obesi na steno, vsa togotna zgrabi - zmečka, raztrga in vrže v kot. Očividno mu naš list gre na živce. Ker je ta gospod hodil nekaj več v šolo, kakor preprost delavec, bi pričakovali, da se bo znal vsaj obnašati. Za danes ga opozarjamo, da svoje manire opusti, ker bomo sicer primorani priti z imenom na dan, obenem pa povedati še kakšno zanimivost. — Opazovalec.

Ptuj

Delavstvo je zborovalo. Končno smo torej le imeli tudi v Ptuj delavsko zborovanje. Bilo je kljub nezadostni agitaciji v obratih jako dobro obiskano. Od predsednika Del. zbornice s. Sedeja smo slišali zanimive ugotovitve o gospodarskih in socialnih vprašanjih delavstva. Ker pa delavstvo zanimajo tudi aktualni politični problemi, ki so v zvezi z rešitvijo socialnega vprašanja, je le obžalovati, da o tem ni bilo mogoče govoriti.

Tudi plače... Tukajšnja tkalnica Pihler zaposluje 16 delavcev oz. delavk. Nek delavec je po sedemtedenskem delu dobil osmi teden izplačane reči in beril: tri dinarje, devet teden Din 17,50 in deseti teden 21,75. Dela se 10 ur in čas ustavitve oz. začetka dela opoldan je vedno v škodo delavcev. Ali mogoče za novo podjetje ne veljajo določbe o delovnem času? Kjer delavsko ne pozna organizacije, tam je pač povsod sličen položaj. Op. p.)

Črna pri Prevaljah

Pravila delavske kulturne zveze »Vzajemnost« so odobrena. Ustanovni občni zbor se bo vršil v nedeljo, dne 31. maja ob 10. uri popoldne v prostorih gostilne s. Kneza. Vabljeni so vsi, kateri nameravajo pristopiti, zlasti delavska mladina in delavske žene. Torej sodrugi, v nedeljo na svidenje. Družnost! — Predlagatelj.

Velik shod celjskega delavstva.

Shod, ki ga je sklical Krajevni medstrokovni odbor preteklo nedeljo, je bil tako sijajno obiskan — da je vsem meščanskim listom zaprlo sapo in o njem niso poročali niti besede. Če bi se njim čudežno posrečilo, spravi vsaj polovico toliko ljudi na kako svojo prireditvi, bi pisali cele kolone še pol leta po prireditvi. Nas seveda to ne moti, značilno pa je, da ogromno strnjenje v ljudstvo ne da misliti tudi tistim, ki sicer niso posredno prizadeti, vendar pa pravijo, da zastopajo javne interese.

Shod sam na sebi je pa pokazal, da se pereči socialni problemi ne dajo več odlagati, temveč bo treba zavilati rokave in pričeti s treznim delom — dokler ne bo prepozno. Shodu je predsedoval predsednik K. M. O. s. Godnik, ki je uvodoma pojasnil namen shoda, na kar sta ss. Leskošek in Vodopivec podrobno razložila sedanjí položaj delavstva vseh strok, zlasti še tekstilcev, ki kljub temu, da tekstilna industrija nadnormalno dobro zasluži, vendar najslabše plačuje svoje delavce in delavke. Tisoč grl je obsodilo to početje in tisoč src si je zaobljubil ne mirovati prej, da pride tudi delovni človek do svojih človeških pravic.

Z velikim navdušenjem je bila sprejeta od predsednika shoda predlagana pozdravna brzojavka stavkajočemu tekstilnemu delavstvu v Varaždinu. Istotako je bila sprejeta soglasno tudi resolucija z zahtevami, tičočimi se izboljšanja razmer celjskega delavstva.

Zmaga rdeče liste pri volitvah v Apneniku. Kakor smo že poročali, so se dne 24. t. m. vršile volitve obratnih zaupnikov v hotelu Stegu, Zagradom. Pred volitvami so plavi plašili delavstvo Apnenika, da bo obrat obstal, če bodo rdečkarji dobili večino. Toda to vseeno ni moglo plašiti zavednega delavstva, o čemer priča volilni rezultat. Oddanih je bilo 41 rdečih in 26 plavih ter 1 neveljavna glasovnica. Trije delavci niso volili. Tako je delavstvo po dveh letih nacijskega gospodarstva izvolilo dva rdečega in enega plavega zaupnika. Lansko leto, ko so naciji imeli večino, so se po volitvah mize kar šibile pod polnimi kozarci vina, marsikdo pa se je jokal. Letos so pa voditelji po razglasitvi rezultata kar glave povesili in se razšli vsak na svojo stran, kakor če pride lovec s puško med zajce. Mi se samo čudimo, zakaj naj bi zdaj že obrat obstal, ko smo se le komaj začeli delati. Ali bi ne obstal, če bi naciji dobili večino? Vemo, da je

Kočevje. V nedeljo, dne 24. t. m. je bil pri nas ustanovni občni zbor »Vzajemnosti«, ki bo štela več članov kakor prej »Svoboda«, kakor se je pokazalo na ustanovni skupščini. Prišel je tudi zastopnik zavednih delavcev iz oddaljenega Koprivnika, kjer se tudi zanimajo za naše kulturno društvo. Zvezin odbor je zastopal s. dr. Jelenec.

Soglasno je bil izvoljen ta-le odbor: Čuk Karl, predsednik, Höglar Jože, nam., Semenč Anton, tajnik, Komenički Alojz, nam., Jenko Peter, blagajnik, Lavrič Jože, nam.; odborniki: Beguš Stefan, Turk J., Kralj V., Delpin in Funtek Hilda; v nadzorstvo Bremec Ivan, Korenova in Jagodič.

6. junija zvečer bo predvidoma ustanovni občni zbor »Vzajemnosti« v Zagorju in Guštanju.

7. junija bodo ustanovni občni zbori v Hrastniku, Trziču in Založu.

Skoro vsa društva odobrena. Društva, ki so koncem marca vložila pravila, so dobila že povsod odobrenje od oblasti. Izjemo tvori le nekaj krajev, ki so pri prijavi napravili kako formalno napako, pa se jim je radi tega prekinil šesttedenski rok.

Dekleta in žene v »Vzajemnosti«. — Povsod opažamo, da se delavske žene vpišujejo v »Vzajemnost« in da so tudi povsod izvoljene v društvene odbore. Tako je prav. Vzajemno delajmo delavke in delavci za naš vzajemni cilj!

Celje

obrat vsako leto obstal proti zimi, kakor bo tudi najbrž letos. — Upamo, da bo gosp. obratovodja postopal tudi zaneprej z delavci kot se gre in da bo okaral tiste, ki v podrejeni vlogi dražijo delavstvo. Zmaga naše liste nam dokazuje, da postaja delavstvo vendarle zavedno.

Izlet v Šmohor. Na binkoštni ponedeljek priredi Olimp izlet v Šmohor. Zbirališče pred gostilno »Jugoslovan« v Gaberju. Odhod točno ob 7. uri. Vabljeni znanci in prijatelji Olimpa. V slučaju slabega vremena se izlet ne bo vršil.

SK Svoboda iz Ljubljane bo odigral v nedeljo, dne 31. maja ob pol 5. uri popoldne svojo prvo prijateljsko nogometno tekmo z Olimpom. Tekma bo sigurno zanimiva, ker sta oba kluba približno enako močna in pa, ker je to prvo srečanje. Obenem se vršita tudi dve predtekmi.

Vsi v senco, na prireditvi godbenega društva »Slavček« v nedeljo, dne 31. maja ob 2. uri popoldne v »Gaju« poleg Bežigrada, kjer se bo vršil koncert izbrane glasbe. Prijatelji godbe in prijetne zabave vabljeni.

Člani novoustanovljenega društva »Vzajemnost« prirede v nedeljo 31. maja izlet na Mozirske planine. Odhod z vlakom ob 4.30 zjutraj. Simpatizerji in prijatelji prirode, na plan!

Trbovlje

Organizacijsko delo. V ponedeljek, dne 25. maja se je vršil dobro obiskan sestanek ZRJ. podružnice v Trbovljah, na katerem je poročal s. Arh o načrtu minimalnih mezd ter o obveznem sklepanju kolektivnih pogodb in prepovedi štrajka. Navzoči so z razumevanjem sledili izvajanjem.

Nadalje je poročal o protinačrtu, ki ga je stavila Delavska zbornica in strokovne organizacije. Predsednik Pliberšek je poročal o položaju rudarjev in poudaril, da morajo biti člani organizacije in delavstvo sploh vedno na straži za svoje pravice in zahteve, ki so: zaposlenje, sanacija Bratovske skladnice in pravilna ureditve minimalnih mezd. Sestanek je pokazal, da organizirani rudarji s polnim razumevanjem vodijo svoj boj za boljšo bodočnost!

Zopet inž. P. Z vzhodnega obrata se zopet češče pojavljajo pritožbe proti postopanju inž. P., o katerem smo že pisali. — Stradajoči rudarji ne prenesejo več neprestanega dreganja. Namesto sitnarjanja naj bi se raje pomagalo rudarju, ki se je vsled

slabosti in obnemoglosti zrušil, kar preti tudi ostalim stradalim rudarjem.

»Prijatelj Prirode« in »Počitniški dom« priredita za binkošne praznike izlet na Mrzlico.

Senovo pri Rajhenburgu

Članstvo ZRJ in delavska godba na Senovem bodo napravili v nedeljo, dne 31. maja izlet v Sevnico. Izleta se lahko udeležijo tudi prijatelji, osobito pa se vabijo sodruzi in sodružice iz Krškega, Šmarja in Sevnice, da se udeležijo promenadnega koncerta ob 3. uri popoldne na trgu v Sevnici, katerega priredi naša Delavska godba. Po končanem koncertu pa bo pri g. Petrečiču v Sevnici prosta zabava. Odhod ob 2.14 z vlakom iz Rajhenburga, povratek ob 8. uri zvečer.

Apel rudarjev na bansko upravo. Zveza rudarjev Jugoslavije in II. skupina sta naslovili na bansko upravo prošnjo za nakazilo podpore v živilih. 168 delno zaposlenih delavcev s 434 družinskimi člani nima sredstev za preživljanje. Delavstvo je zadovoljeno v rudniškem konzumu in po privatnih trgovinah čez glavo. Nima pa ne zaslужke, ne kredita. Delavstvo in družine gladujejo in propadajo. Pomoč je nujna!

Zagorje ob Savi

Ustanovni občni zbor »Vzajemnosti«. V soboto, dne 6. junija t. l. ob 16. uri (4.) se bo vršil v dvorani »Zadružnega doma« na Lokah pri Zagorju ustanovni občni zbor »Vzajemnosti«. Na ustanovnem občnem zboru bo poročal kot delegat centrale s. dr. Celestin Jelenec, predsednik zveze »Vzajemnosti«. Udeležba je za člane dolžnost. Vabimo pa tudi vse prijatelje delavskih društev, da se občnega zbora udeležijo ter pristopijo k novoustanovljeni delavski kulturni organizaciji.

Iz okolice Krlje

Dragi sodrug urednik. Dopis iz okolice Krlje objavljen v predzadnji številki »Delavske Politike« je napravil prav dober vtis med prebivalstvom in še prav posebno pri tistemu pastirju, ki mu je bil namenjen. To je celo pokazal na prostoru, ki ni zato posvečen. Pri nas je namreč po vseh javnih lokalih nabito: »Govori spodobno!«, v cerkvi pa uče: »Ljubi svojega bližnjega in odpuščaj svojim nasprotnikom!«

Litija

Redukcija v predilnici. V soboto, dne 30. maja preneha delati v naši predilnici tretja zmena in bo reduciranih okoli 70 delavcev, samih moških moči. Vsi so bili pred pol leta sprejeti samo začasno na delo.

Umrli je po dolgi mučni bolezni v ponedeljek, dne 25. t. m. žena našega agilnega s. Rakarja. Bodi ji zemlja lahka. Sodrug pa naše iskreno sožalje!

Podružnica Delavskega kolesarskega društva priredila dne 7. maja ob 14. uri medklubsko dirko na progi Litija—Breg—Gradiške Laze—Jablanca—Šmartno—Litija. Start in cilj pri g. Vidoviču v Litiji. Vsak dirkač prevozi progo trikrat, t. j. okoli 30 kilometrov. Po dirki se bo vršila na vrtu g. Vidoviča vrtna veselica, kjer se bodo tudi razdelile diplome trem najboljšim dirkačem.

Kranj

Koga naj obsodimo? ... Popravek, ki ga je poslalo delavstvo Božičeve tovarne na v št. 39 D. P. objavljeno notico, kakor tudi odgovor v »Gorenjcu«, nam je dokaz, kako velika je še nezavednost. Živimo v časih, ko mora delavstvo večkrat tudi pred dejstvi zamižati. Pomilovanja vredni pa so oni delavci, ki pred vso javnostjo nastopajo proti razredno zavednemu delavstvu, ki se bori za svoje in obenem — za njihove pravice. Sicer večina kranjskega delavstva ne dvomi o tem, kdo je dal pobudo za popravek. Vendar, ako bi bilo delavstvo strokovno organizirano in imelo v obratu zakonito izvoljene svoje zaupnike, bi jih volja za podpisovanje takih dopisov gotovo minila. V tem, da tudi pred veliko akcijo tekstilnega delavstva ne naidejo poti v organizacijo, je tipičen dokaz, da med njimi še prevladuje mnenje, da je g. Božič postavil tovarno na Primorskem zato, da bodo oni zaposleni. Ker se trdi, da so delavci »spontano« odločili za odgovor v »Gorenjcu«, nam je nerazumljivo, zakaj potem to izpraševanje po dopisniku D. P. v podjetju, klicanje delavstva na razgovor in za pod-

pisovanje dopisov ter izboljšanje mezde nekaterim za 25 para itd. V kako zadovoljnost delavstva »ruši« brezposelnost gospa Božič z zidanjem stanovanjske hiše, bodo pa vedeli povedati več oni delavci, ki tamkaj delajo. Če bodo pa tudi oni delavci, ki zaslužijo po Din 2.— na uro, imeli priliko rušiti brezposelnost z zidanjem svojih stanovanjskih hiš, bomo pa videli, kadar se bo ta ali oni izmed njih znašel na cesti. Da smo z objavljenimi noticami povzročili tak »vihar« okrog Božičeve tovarne, je dokaz, da smo zadeli v živo. Kranjski delavci gredo kljub temu naprej v boj za svoje pravice, in to v času, ko gredo delavci Božičeve tovarne skupaj s podjetnikom na krajši oddih... Edino razveseljivo pa je to, da je to delavstvo vsaj po imenu imelo priliko spoznati svoj lastni časopis. Upamo, da bo odšel tja ali oni izmed njih, če ne drugače, pa vsaj na skrivaj pogledal vani, dokler se mu ne bo posvetilo, da bo tudi sam postal zaveden naročnik in organiziran bojevnik.

Nezaslišano početje deklasiranih elementov. V Goričah pri Golniku je skupina okrog dvanaest deklasiranih elementov v pijanem stanju po vasi divje razgrajala in po hišah ob cesti razbijala okna in vrata. Več kot zvinjsko so ravnali ti deklasiranci s kmečkim fantom Ž. T., doma iz bližnje vasi Kamnjeka, ki se je nahajal v gostilni, kjer so ti elementi popivali. Par drugih domačih fantov pa je še v pravem času zbežalo pred podivjanci. Ko jih je gostilničar pozval, naj plačajo zapitek, so mu namesto plačila grozili in razbili kozarce ter okna. To je žalosten dogodek, ki pa ima svoj izvor v izredno bednih socialnih razmerah.

VAŽNO!

Ravno za Vas smo se založili z ogromno izbiro damskih in moških plaščev kot Trench-Coutov ter vseh vrst oblek, po neverjetno nizkih cenah! — Oglejte si zalogo in prepričajte se!

»TIVAR«, prodajalna Kranj.

Smlednik

Delavski glasbeni odsek Zarje Smlednik se zahvaljuje vsem sodrugom in sodružicam iz Kranja, Tacna in okolice, ker so se v tako velikem številu odzvali našemu vabilu. Posebno hvaležni smo sodrugom pevcem, ki so nam zapeli nekaj lepih delavskih pesmi in s tem poživeli vso našo prireditev. Naša želja je, da bi se še večkrat sešli. — Družnost!

Zelo smo jim napoti! S. urednik, ker nisem varen pisati v list. Te prosim, da moj dopis malo popraviš in še kaj poučnega dodaš. Ko smo se delavci lansko leto pri nas začeli malo dramiti in nabirati člane za bivšo »Svobodo« (še predno je bila razpuščena), smo bili takoj napadeni, celo s prižnice, da smo proti veri in da naj nihče ne pristopi. Sedaj ko imamo »Zarjo«, so pa zopet proti nam. V nedeljo, ko smo imeli veselico, sta župnik in kaplan s prižnice naznanila, da se ne sme noben pošten kristjan udeležiti naše veselice, češ, ker bo tudi ples. Pa tudi več vaških mogotcev je prepovedalo svojim poslom, da ne smejo na našo veselico. Vseeno je veselica izpadla nepričakovano dobro in tudi brez najmanjšega kravala. Vsem protigigantjem se zahvaljujemo za brezplačno reklamo. — Delavci.

Jesenice

Lep napredek SK Kovinarja. Agilni mladji sodrug, člani Kovinarja, z vsem elanom težijo za napredkom svojega kluba. Ne gledajo samo na napredek v igrah, kjer so kakor je bilo razvidno že iz naše sportne rubrike dosegli nekaj zavidljivih uspehov, tudi ostale strani njih udejstvovanja so jim pri srcu. Tako popravljajo igrišče, ki ga imajo na zemljišču Stana in doma pod Mežakljo, dalje obnavljajo in razširjajo ograjo ob igrišču, zgradili so lično, novo kočjo na igrišču, v kateri bo blagajna, slačilnica (dva prostora), prha ter buffet ter pridno skrbijo za razvoj lastnega kluba. Človek je dela in volje mladih fantov kar vesel, kajti upati je, da bodo iz teh agilnih delavcev na sportnem polju postali sčasoma tudi nad vse agilni delavci na ostalih poljih udejstvovanja v delavskem gibanju. Zaenkrat jim ključemo: kar tako naprej!

Najcenejše in najboljše vino kupiš od 5 litrov naprej pri IVANU BAUMANU, vinogradniku v St. Ilju v Slovenskih goricah. Oddaja vina pri kolodvoru po Din 4.— liter.

Gambrinova dvorana.

Najlepši gostilniški vrt
Maribora otvorjen!

Vedno sveže Tscheligi-pivo, izvrstna pekarska vina. Znana dobra meščanska kuhinja. — Točna postrežba. —

Priporoča se J. Račič.

Za Binkošti

Sandali od štev. 18 do 25 po Din 16.— naprej
Nogavice v vseh barvah od Din 2.50

Vsemu delavstvu iz tovarn in drugod se pri nakupu odšteje 5 do 10 %.

Za obilen obisk se priporoča

Eksp. hiša »Luna«, Maribor, samo Glavni trg 24

Nova dalmatinska gostilna »HVAR« v Ljubljani, Poljanska 11 otvorjena.

Pristna dalmatinska vina. mrzla in gorka jedila, vsak petek morske ribe na razpolago.

Se priporoča Samaluk Marko.

Bolgarski zadrugarji na obisku. V Jugoslaviji se mude kot gostje bolgarski zadrugarji vseh mogočih zadrug, po številu 53. Bili so v Zagrebu, v Ljubljani, na Gorenjskem: na Bledu, Jesenicah, zdaj pa poidejo preko Karlovca na Sušak, v Dalmacijo (Split in Dubrovnik) v Boko, na Cetinje, preko Mostarja in Sarajeva na Višegrad, Užice in Beograd, tako da si bodo ogledali najlepše kraje naše države. Na Jesenicah jim je bil v torek zvečer prirejen sprejem, ki jih je vidno ganil. Zlasti mladinski pevski zbor, ki je na kolodvoru prepeval razne slovenske narodne pesmi, jim je zelo ugajal. Sledili so pozdravi in odzdravi. Goste vodi dr. Ilija Palazov, ravnatelj zveze bolg. popularnih bank (ljudskih hranilnic). Upamo, da so vsi gostje dobili o naših krajih najlepše vtise in da bo tudi ta izlet spet pripomogel k zblizanju bratskih in sorodnih narodov ter s tem k uditvi ideje svetovnega miru.

Naši sportniki na Koroškem. SK Kovinar napravi o binkoštnih praznikih izlet na Koroško, kjer bo odigral v Celovcu in Beljaku po eno tekmo. Upamo, da bodo napravili naši fantje na Koroškem najboljši vtis in da bodo znali ohraniti tudi tam sloves našega delavskega sporta. V upanju, da nas tudi sicer ne bodo razočarali, jim želimo mnogo uspehov.

Zdravniška služba za člane Kraj. bratovske skladnice. — V juniju ordinirata: 1., 7. in 14. junija: g. dr. Čeh Milan, 11., 21., 28. in 29. junija pa g. dr. Kogoj Francišek.

Zvočni kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob pol 9. uri zvečer (v nedeljo in ponedeljek tudi ob 3. uri popoldne) socialni vefilmi »Bedniki« (Bič preteklosti) s Fr. Marchom in Ch. Laughtonom v gl. vlogi. — V ponedeljek (na praznik) bo pa ob 5. uri popoldne in ob pol 9. uri zvečer zopet prekrasna zbirka barvanih in risanih šal Silly in Micky revija II. (vse šale popolnoma nove). Dodatki pri obeh sporedih običajni. — Sledi: »Valček na Nevi«.

Tržič

To ni sport. V nedeljo, dne 24. t. m. je igral tukajšnji SK Svoboda »prijateljsko« tekmo s SK Sora iz Škofje Loke. V Tržiču je že nešteto sportnih klubov, tu- in inozemskih, igralo, ali tako surove in brutalne igre, kakor jo je pokazalo moštvo SK Sore, še nismo videli. Četudi so člani SK Svobode sami delavci, pa se vendar ne morejo pustiti pobijati. Žalostno je gledati tak sport. Taki sportniki bi sploh ne smeli igrati. — Sportnik.

Bled

Velika vrtna veselica se bo vršila na binkoštni ponedeljek na Bledu v vrtu restavracije »Zaka«. Igra prvovrstna godba iz Bohinja. Za topli in mrzli prigrizek, kakor tudi za dobro pijačo je najboljša preskrbljeno. — Vsem izletnikom in tukajšnjim gostom se najtopleje priporoča Pension - Restavrant »Zaka«.

Prodaj harmoniko, 3 vrstna, trojni visoki glas, dobro ohranjena. Cena ugodna. Vprašati pri Jože Pobjoljšaj, Praprotno št. 10, p. Hrastnik.

Velenje

Preklična izjava. V številki 18 »Delavske Politike« v Mariboru z dne 29. 2. 1936, na strani 6, je izšel dopis iz Velenja z dne 16. 2. 1936 s podpisom Selcerja Ivana, delavca v Škalah, ki je za gospoda Detička Ivana, posestnika in trgovca v Pesjem žaljuje vsebine. — Z ozirom na to izjavljam podpisani Selcer Ivan, da so neresnične trditve, ki sem jih iznesel na škodo časti g. Detička. Vsled tega tudi obžalujem svoje dejanje, se zahvaljujem gospodu Detičku, da je odstopil od tožbe in izjavljam, da gospodu Detičku ne morem ničesar očitati, ker ga poznam kot poštenjaka in dobrega ter socialnočutečega delodajalca. — Škale, dne 24. maja 1936. — Selcer Ivan.

Šoštanj

Nikogar ne tožim, zakaj potrebe ni in ne maram, da bi trpeli ljudje zaradi moje pravice. (Cankar.)

Mnogo se je razpravljalo o stavki v tovarni Woschnagg, o posledicah in o novoustanovljeni organizaciji. Najbolj razveseljivo dejstvo je, da je ostalo mišljenje delavca neizpremenjeno, kljub temu, da se je moral vpisati v novo organizacijo. To je boj, ki se mora sedaj voditi s stisnjenimi zobmi. Član »organizacije« je, da si ohrani oni zmanjšani kosček kruha, ki ga uživa odkar je bil milostno sprejet. Njegovo srce pa čuti kot je čutilo.

Ne dolgo in bo prišel čas, ko boste govorili z našim velikim Cankarjem: Ne bom prosil in ne bom jokal, moja pravica je božja pravica; kar je sam ustanovil, ne bo razdiral, kar je govoril, ne bo tajil! Dolžnik je moj; ne klečim, stojim pred njim in tirjam!

Pravila »Vzajemnosti« so že poslana oblasti v potrditev in pričakujemo, da bodo v najkrajšem času odobrena. Vabimo vse one, ki hočejo sodelovati, da se prigrasijo, da tako nadomestimo, kar smo zamudili vsled razpusta »Svobode«. Člani »Cankaria« in člani »Vzajemnosti« bodo pod skupno streho roko v roki nadaljevali s kulturnim delom. Družnost!

Ruše

Stavka tekstilnega delavstva končana. Stavka tekstilcev v tovarni Vlach je končana. Delavci bodo odslej delali na treh popravljenih strojih in bodo po zagotovitvi podjetja toliko zaslužili, kolikor so doslej zaslužili, z mezdo in premijo, na dveh nepopravljenih. — Prvih 14 dni, dokler se ne navadijo na delo na treh strojih, jim bo podjetje plačalo celo razliko med sedanjim in prejšnjim zaslužkom, nadaljnjih 14 dni pa bodo dobili samo še polovico razlike. V enem mesecu bo, po zatrdilu podjetja, vsak delavec zaslužil toliko kot pred stavko. Delavci so si sicer ohranili mezdo, toda delati bodo morali namestu na dveh, na treh strojih. In če bo praksa pokazala, da je stvar drugačna, kot jo slika podjetje?

